

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Expenditur secunda obligatio annexa Professis, & coadiutoribus
spiritualibus de speciali cura in puerorum educatione. punct. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

quem Praepositus Generalis concepit te esse turbandum, & forte periculo Religionis deserenda exponendum, eo quod gradus professorum denegetur, absolutam voluntatem te obligandi nautet, vel suspendas, peccabis contra hoc votum? Alieni videbitur te non peccatum, quia votum est tantum de suscipiendo gradu Praeposito Generali id absolute statuenti. At in supradicto casu supponimus Praepositum Generalem non absolute statueret, sed potius absolutum statutum suspendere, vel mutare. Ergo non peccas contra votum. Id ipsum confirmatur ex illo *Decreto* 27. alias 32. *Congreg.* 7. Vbi declarans congregatio, quando vi partii voti teneatis gradum accipere dixit te teneri Praeposito Generali examinatis excusationis rationibus in sententia persistenti, & certum gradum absolute statuenti obedire. Ergo a contrario quando examinatis rationibus a sententia desistit, & certum gradum absolute non statuit, obligatus non eris. Nihilominus verius censo te in supradicto casu votum indirecte violaturum; eo quod iniuriam, & iniustitiam, oblige superiorem a voluntate absoluta concedendi transitum cessare. Qui enim vouet opus perfectum sub conditione pendente ex alterius voluntate, obligatus est ad minus illam voluntatem non impedire; quia id esset nolle votum exequi. At tu vouisti Deo accipere gradum, quem superior voluerit absolute tibi concedere. Ergo tenentis voluntatem superioris non impedire. At iniuriam impedis te difficilem susceptioni exhibendo, & turbationis, aliorumque inconuenientium signa ostendendo, ob qua vitanda superior prudentissime cessat a voluntate absoluta tibi gradum concedendi: ergo peccas contra votum. Teneris ergo repugnantiam vincere, & timorem superioris iustum tuar turbationis, & maioris periculi remouere: Sic colligitur, ex Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 4. in fine cap. 17. nume...*

6. Ad do non solum contra votum, sed etiam contra iustitiam videris peccare siquidem maiori impedis, ne tibi superior praecipiat, quod iure praecipere potest. Neque rationes in contrarium obstant. Nam prima solum probat illam voti violationem directam non esse; bene tamen esse indirectam. Secunda conuincit, te voto obligatum non esse desistente superiore liberet, & non moraliter coacto; secus quando coactus tua indispotione desistit.

7. Tandem inquires, an receptos gradu coadiutoris formati obligari possis ex supradicto voto ad recipiendum gradum professi, vel e contra? Et quidem recepto gradu professorum te non posse obligari ad recipiendum gradum coadiutoris formati tanquam omnino certum tradit optime Suar. *t. 4. de relig. tract. 10. lib. 4. cap. 17. num. 11.* quia professorum gradus est superior gradu coadiutorum; quippe continet vota solemnia, & ad plura obligat. At nemo ex voto obligari potest ab statu superiori, & perfectiori ad inferiorem, & minus perfectum descendere. Neque ille esset in Societatem ingressus, sed aliquo modo egressus, & retrocessio. Ergo nullatenus obligari potes. Verum recepto gradu coadiutoris formati te obligari posse ex dicto voto ad recipiendum professionem trium, vel quatuor votorum affirmat Suar. *dicto cap. 17. num. 11. si tibi videri probabile.* Mouetur; quia ex gradu coadiutoris formati transire potes ad professionem, vtpote ad gradum perfectiorem; nam licet hic transitus non concedatur; concedi tamen aliquando potest, & debet, vt innotat *exam. gen. cap. 6 §. 5. & 6. §. 6.* Si promittens ingredi Societatem, videris promississe ingredi in perfectiorem gradum si superiori placitum fuerit. Ergo stante superioris beneplacito obligatus eris ingredi. Et confirmatur, quia antequam coadiutoris gradum cooperatus esses, nemo dubitat te obligari posse gradum professi admittere; at ob gradum coadiutoris receptum non impeditur transitus ad professionis gradum, neque superior ius amittit illum exigendi; quippe censuris promississe Societatis ingressum, quoties ingressus dari potest. Verum etsi hae sententia sit satis probabilis, probabiliorum iudicio, te obligari non posse; eo quod obligationi ingrediendi Societatem assumpto quolibet ex illis gradibus, videaris satisfecisse; nam vt constat ex constitutionibus, & congregatione declaratione, votum ingrediendi Societatem est votum acceptandi gradum coadiutoris formati, vel professi, prout Societas voluerit. Ergo recepto gradu coadiutoris formati satisfecisti voto. Non enim vtrumque gradum acceptare promissisti, sed vnum, vel alterum, vt denotat illa dictio *vel* quae est disiunctiua, alias non ea dictio *vel* sed *et* apponenda esset. Deinde a formula votorum coadiutoris formati exclusiua est illa promissio ingrediendi Societatem. Ergo indicatur plene per illum ingressum promissioni satisfactum esse. Alias si recepto illo gradu Sanctissimus Ignatius censeret obligationem promissionis ingrediendi Societatem durare, non deberat a formula coadiutoris formati eam professionem excludere, sed potius eam constituere, vt sic ingredienti memores essent ad vltiorem gradum obligati posse. Hinc inferitur, a fortiori recepto gradu professorum trium votorum obligari non posse ex vi dictae promissionis ad recipiendum professionem quatuor votorum. Quippe faciens professionem trium votorum, & constitutus

in gradu coadiutoris formati censetur esse in termino; etque de causa omnes probationes supradictos gradus praecedunt. Verum hae quae sitio potius est speculatiua, & practica. Ratio enim, vel nunquam coningeret Societati necessarium esse velle obligare coadiutorem formatum, vt professionem faciat, & professum trium votorum, vt professionem quatuor praestet; quia absque dictae professionis confessione obligare poterit subditos aequae feret ac si essent professi ad ministeria peragenda. Tum praecipue quia gradus professorum honorabilior est, ac proinde sola superioris infuinatione, & simplici concessione acceptabitur.

PUNCTVM II.

Expenditur secunda obligatio annexa professi, & coadiutoribus spiritualibus de speciali cura in puerorum eruditione.

SVMMA R I V M.

1. Explicatur obiectio aduersus specialem obligationem erudienti pueros. Et fit ei satis.
2. In huius ministerij obseruationem quilibet professus tenetur incumbere intra annum, quadraginta diebus continuus, vel interpellatus.

1. Professus, & coadiutores spiritualibus formati cum sua vota emittunt; exprimunt te vouere obedientiam specialiter circa puerorum eruditionem, ibi: Promitto, &c. paupertatem, castitatem, obedientiam, & secundum eam pecuniariam curam circa eruditionem iuxta formam, & modum in litteris Apostolicis Societatis lesu, eiusque constitutionibus contentum. Materia huius obligationis est puerorum (sub quibus rudes homines comprehenduntur) eruditio tum in his, quae ad fidem pertinent: eos in doctrina Christiana, & mysteriis diuinis instruendo, tum in his quae pertinent ad mores, incitando ad praecceptorum obseruationem, & ad pietatis, & Religionis officia. Hanc igitur vouent professi, & spiritualibus formati coadiutores, si a superioribus per virtutem obedientiae illis mandata sit, vt constat ex illis verbis, *et secundum eam* (scilicet obedientiam) peculiarem curam circa puerorum eruditionem. Quocirca seclulo obedientiae praeccepto, nulla est ex hac promissione professi, spiritualibus formati coadiutoribus huius eruditionis puerorum obligatio.

2. Quod si dicas, si ex hac promissione nulla specialis obligatio erudienti pueros nascitur, quae non sit circa eruditionem homines proeclioris aetatis, illisque Sacramenta ministranda, aliaque Societatis ministeria exercenda, cum hae omnia si per virtutem obedientiae imperentur, reneantur professi, & coadiutores spiritualibus formati excepti, cur specialiter eruditio puerorum in voto obedientiae expressa fuit? aut cur potius in voto obedientiae professorum, & coadiutorum spiritualium formatum, & non in voto obedientiae scholarum approbatorum huius eruditionis mentio facta est? Respondet Paul. III. in Bulla prima Societatis concessa, quae incipit, *Regimini militantis Ecclesiae*, eam puerorum eruditionem specialiter in ea formula commendat; quia est fundamentum, sine quo aedificium vitae Christianae consistere non potest, & quia adest periculum, ne vt quisque erit doctor, & in Praeuiam hanc tanquam primo aspectu minus specialem forsitam detrectare conetur, cum tamen te vera nulla sit fructuosior vel proxima ad aedificationem, vel nostris ad charitatis, & humilitatis, simul officia exercenda. Notanter dicit Pontifex fructuosior. Nam esto aliae occupationes excellentiores, & perfectiores ad sint, regulariter loquendo nulla est haec occupatio fructuosior; quia ex ea non solum pueri, & rudes homines, sed etiam docti instruantur, & ad praerentiam mouentur, efficacius forte quam grauiori, & doctiori praedicatione. Deinde, quia haec occupatio in mandatorum oculis est humilis, & abiecta, ea de causa fructuosior est ad aedificationem in proximis excitandam, & ad charitatem, & humilitatem in nostris promouendam. Quae omnia confirmat B. Ignat. *5. part. consilium. cap. 3. list. B.* his verbis: Promissio docendorum puerorum, aut rudium hominum iuxta litteras Apostolicas, & constitutiones non inducit aliam obligationem, quam reliqua spiritualia exercitia, quae ad auxilium proximorum adhibentur, cuiusmodi sunt confessiones, praedicationes, &c. in quibus quisque se debet occupare iuxta rationem obedientiae suorum superiorum. Quod autem de pueris docendis in voto sit mentio, ea de causa fit, vt sancta haec exercitatio peculiari modo sit commendata, & vt deuotus curetur propter singulare obsequium, quod Deo per eam in animarum auxilio exhibetur; & quia facilius obliuioni traditur, & in desuetudinem abire, quam alia magis speciosa, cuiusmodi est praedicationis, &c. Ratio autem, quare specialiter in voto

obedientia Professorum, & coadiutorum spiritualium eruditio puerorum expressa fuit, & non in voto obedientia emisso ab scholaribus approbata, ea est; quia ad hoc munus obendum professi, & coadiutores formati praesumuntur apti, secus scholares. Nam ad erudiendos pueros, & rudes doctes, vtiliter, & fructuose conuenit docentes plusquam mediocriter esse instructos, sicuti sunt qui in Societate professionem, vel gradum coadiutorum spiritualium formatum obtinent: at non sic scholares, qui litteris addiscendis incumbunt.

3. In huius igitur ministerij promotionem, & supradictorum obseruationem cauetur, vt quilibet professus quadraginta diebus huic eruditioni incumbat. Sic habetur Congreg. prima generali, decreto 134. & expressus in Congreg. 2. decreto 48. vbi sic dicitur, Quis professus quatuor, vel trium votorum, quibus etiam coadiutor spiritualis formatus post edictam professionem, vel vota simplicia intra annum per quadraginta dies continuos, vel interpellatos doctrinam Christianam pueros, atque rudes personas docere teneatur. Teneatur inquam sub voto, si eius sub virtute obedientiae praecipuum sit aliis solum ex regula, & instituto ad peccatum non obligante. Praeterea ipsamet Congregatio P. N. Generali commendat curam, vt nostri frequentius, quemadmodum ipsi in domino expedire visum fuerit, in hoc tam pro opere exerceantur. Deinde Rectoribus, cum primum Rectoris officium suscipiunt inungit S. Ignat. 4. p. constitut. cap. 10. §. 10. vt per quadraginta dies doctrinam Christianam legant, aut doceant, legant inquam, aut doceant per se. Si tamen conuenire non videbitur ad adificationem, vel ob aliam causam sufficientem, vt rector ipse legat, re eum Provinciali communicata, si eiusdem ille sententiae fuerit, per alium illud munus obire poterit. Quam constitutionem Congregatio 2. decreto 54. explicans, inquit: Rectores cum teneatur ex constitutione, declaratione 10. capit. puncti. doctrinam Christianam legere; vel docere per quadraginta dies per se, vel per alium, expostum est, id debere praestari intra annum postquam officium Rectoris inierint continenter quadraginta diebus, vel interpolatim primo quidem quemadmodum solent doceri pueri, deinde etiam per conciones, si ita superior censuerit. Praeter illum annum eodem quidem nomine non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, vt in superiori quodam decreto definitum est de professis, & coadiutoribus formatis.

PUNCTUM III.

Quae sit obligatio, quam contrahunt professi Societatis ex speciali voto obedientiae Summo Pontifici.

SUMMARIUM.

1. Hoc votum obediendi Summo Pontifici solemne est, & speciale Societatis.
2. Apponitur aliquorum calumnia circa praedictum votum, quae frivola sunt est.
3. Explicatur huius voti materia, & eius necessitas.
4. Explicatur voti utilitas.
5. Explicatur qualiter hoc votum possit esse solemne.
6. Quoties Summus Pontifex, vel Praepositus Generalis eius nomine praecipit missiones in nomine Iesu Christi, seu virtute obedientiae, tenetur professus sub gravi culpa obedire.

1. Sciendum est, in Societate Iesv professos, qui vocantur quatuor votorum vltra tria vota solemnia castitatis, paupertatis, & obedientiae emittere aliud quartum etiam solemne obediendi Summo Pontifici in missionibus peragendis ad animarum salutem. Quod votum ea forma emittitur, vt constat ex constit. 5. p. cap. 3. §. 3. Insuper promitto specialem obedientiam Summo Pontifici circa missiones, pro vt in litteris Apostolicis, constitutionibus continetur. In litteris autem Apostolicis Pauli III. primo confirmantis Societatis institutum habetur hoc votum fieri ad maiorem nostrae Societatis humilitatem, ac perfectam vniuersiusque mortificationem & voluntatem nostram abnegationem, eoque singulos nostros specialiter attingit, vt quidquid modernus, & alij Romani Pontifices pro tempore existentes iusserint ad profectum animarum, & fidei propagationem pertinens, & ad quascunque Provincias nos mittere voluerit, sine vlla tergiversatione, aut excusatione illico quantum in nobis fuerit, exequi teneamur, siue miserit nos ad Turcas, siue ad quoscunque alios infideles etiam in partibus, quas Indias vocant existentes, siue ad quoscunque haereticos, seu schismaticos, seu etiam ad quosvis fideles. Id ipsum eisdem verbis continetur in Bulla Iulij III. nostrum institutum confirmante. Et in Bulla Gregor. XIII. incipiente quando fructuosus dicitur, Qui vero quatuor votorum professi fu-

turi sunt, ij tribus solemnibus substantialibus votis, quarum similiter solemne addunt speciale Summo Pontifici obedientiae circa missiones praestandae ob certiorum Spiritus sancti in missionibus ipsis directionem, ac maiorem ipsorum mitendorum sedi Apostolice obedientiam, maioremque deuotionem, humilitatem, mortificationem, ac voluntariam abnegationem. Eadem se habentur in constitutionibus Societatis Iesv: nam in exam. gener. cap. 1. §. 5. dicitur. Professa Societas praeter tria vota votum facit expressum Summo Pontifici vt Vicario qui nunc est, vel pro tempore fuerit Christi Domini nostri, nimirum ad proficiscendum sine excusatione non petito viatico quocunque gentium eius sanctitas iusserit inter fideles, vel infideles ad res quae ad diuinum cultum, & Religionis Christianae bonum spectat, & 6. c. 2. §. 2. Quando Summus Pontifex, vel superior huiusmodi professos, vel coadiutores ad laborandum in vineam Domini mittere, nullum viaticum petere possunt, sed se liberaliter repraesentent, vt mittantur, pro vt illis ad maiorem Dei gloriam fore videbitur. Et in declarat. lit. 1. subditur, id est pedites, vel equites cum pecuniis, vel sine illis, & 7. p. constit. c. 1. §. 2. latius haec omnia explicantur. Ex quibus constat hoc votum obediendi Summo Pontifici circa missiones esse speciale Societati solemne, & distinctum ab aliis tribus substantialibus.

2. Non desunt Doctores potius prauo affectu, & iudicio proprio nixi, quam ratione, qui hoc votum calumniaunt. Tum quia superfluum. Tum quia inutile. Esse superfluum probant, quia omnes Christi fideles obligati sunt obedire Summo Pontifici, si eius aliquo proficisci iusserit ob animarum salutem. Et specialiter Religiosi hac obligatione tenentur, quia Pontifici tanquam supremo Religionis Praelato obedientiam promiserunt. Deinde esto alij Religiosi obedientiam Summo Pontifici non ita strictam promiserint: at scholares approbati Societatis, & maxime formati coadiutores eam promittunt: voto enim obedientiae obligantur sic in qualibet mundi partes, quo Superior designauerit, vt constat, ex 3. p. constitut. cap. 2. littera G, & 6. p. constitution. cap. 3. §. 5. & ex Bulla Gregor. XIII. incipiente Ascendens. Ergo saltem comparatione aliorum Religiosorum Societatis hoc votum superfluum est: cum non superaddat obligationem aliquam distinctam a voto generali obedientiae. Quodque videtur expressisse Bulla Pontificiae Pauli III. & Iulij III. dicentes hoc votum fieri ad maiorem nostrorum humilitatem, & deuotionem, perfectamque mortificationem, & voluntariam abnegationem. Ergo non ad inducendam nouam, & distinctam obligationem. Esse autem inutile hoc votum sic probant, quia Pontifex grauioribus Ecclesiae negotijs occupatus noscere non potest qui hoc votum emiserint, sique ei sint specialiter subiecti, vt eos occupare possit vtilisque fore hoc votum Praeposito Generali emitti: vt potest qui maiorem suorum Religiosorum notitiam habet, & illorum regimini immediatus incumbit. Quod vero hoc votum solemne esse non possit inde probatur, quia non apparet, in quo eius solemnitas consistit, cum nullum speciale effectum, & obligationem contineat, quem non contineret idipsum votum simplex obedientiae. Ergo hoc votum neque est solemne, nec necessarium, neque vtile. Sed haec frivola sunt, vt labefactare possint doctrinam a S. Ignatio traditam, & a viuis doctissimis probatam; & a Summis Pontificibus definitam. Vt igitur veritas innotescat explicanda est materia huius voti, & inde constabit non esse superfluum, neque inutile, sed necessarium, vtile, & solemne.

3. Materia igitur huius voti, vt constat ex Bullis Apostolicis, & constitutionibus allegatis est obedire Summo Pontifici in missionibus peragendis, v. g. ire sine equites, vel pedites in quascunque mundi partes iusserit. Ibiq; commorari; ministeria spiritualia secundum Societatis morem in animarum salutem exercere arbitrio Pontificis: quia haec omnia sub missione continentur. Quae debent praestari nulla tergiversatione, vel excusatione apposta; subintelligitur quae frivola sit, & inanis; secus de excusatione iusta, & legitima: hanc enim proponere superiori & constitutionibus Societatis, & menti Pontificis conforme est, vt bene notauit Suar. t. 4. de Relig. tract. 10. lib. 7. c. 4. n. 11. Sanch. 6. sum. c. 18. n. 6. Deinde praestari debent nullo petito viatico, expectatoque subsidio, tum pro peragendo itinere, tum pro ibi residendo: solum enim permissum est 7. p. constit. c. 1. §. 3. lit. E. in declarat. repraesentare Pontifici, quae sit ipsius mens de modo itineris faciendi, & ibidem quo mittitur manendi, nam ex electioynis propter Christi amorem emendicatis, an alio modo viuendo. Sed ad haec praestanda nec reliqui Christi fideles, ceteri Religiosi tum aliorum ordinum, tum Societatis obligati possunt. Ergo hoc votum necessarium omnino fuit. Minorem probat: quia reliqui Christi fideles obligati non possunt a Pontifice, vt in remotissimas partes proficiscantur, ibique commorentur, nisi communi Ecclesiae bono maxime expediret, neque tunc obligatur ex voto, sed ex subiectione quam debent Pontifici, tanquam vniuersalis Ecclesiae capiti, & Christi vicario.